

Dato: 02.01.2019  
Saksbehandler: HL  
Direkte telefon:  
Vår referanse:  
Deres referanse:  
Klinikk/avdeling: Vestre Viken  
Klinikk Drammen sykehus

## Årsmelding KEK, klinikk Drammen sykehus 2018

Klinisk etikkomité ved Klinikk Drammen sykehus ble etablert 15. mai 2012 og har nå arbeidet aktivt i 6 år. Medlemmene oppnevnes for tre år ad gangen. Komiteen har eget mandat, her gjengitt noe forkortet;

### Hensikt

- bidra til å høyne den kliniske etikk-kompetansen hos helsepersonell
- tilrettelegge for identifikasjon, analyse og om mulig å synliggjøre handlings -alternativer ved etiske problemstillinger relatert til pasientbehandlingen, både i enkeltsaker og systemmessig

### Eksempler

- Klargjøre og atskille faglige og etiske aspekter
- Sikre berørte parter informasjon og deltagelse
- Komme frem til en mulig løsning eller konklusjon via konsensusdannelse, dokumentasjon, tilbakemelding og implementering

### Ansvar og arbeidsoppgaver

KEK skal på bakgrunn av innmeldte saker og bevisstgjørende virksomhet knyttet til klinisk etiske problemstillinger:

- Ta initiativ til seminarer om kliniske etikk for sykehusets ansatte
- Anvise metoder for hvordan klinikere kan utvikle kompetanse for å belyse, drøfte, forstå og eventuelt løse etisk/moralske dilemmaer i forbindelse med pasientbehandling
- Gi råd på forespørsel i konkrete klinisk etiske spørsmål
- Fremme samtale og refleksjon om etiske problemer og dilemmaer

### Komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- Thore Henrichsen, overlege barneavdelingen (leder)
- Ellen Kristine Halvorsen, overlege anesthesiavdelingen
- Kjersti Merete Myhre, intensivsykepleier
- Tommy Aronsen, overlege medisinsk avdeling
- Tone Lahaug Nilsen, spesialsykepleier nevrologisk sengepost
- Elin Hoftun Lindbo, sosionom
- Gry Buhaug, palliativ sykepleier

- Tor Magne Handeland, sykehusprest
- Trygve Kongshavn, fastlege/praksiskonsulent
- Lisbeth Thoresen, Institutt for helse og samfunn UIO
- Heid Lundanes, fagsjef helsefag (sekretær)

## Arbeidsform

Komiteen møtes regelmessig og har hatt til sammen 9 møter a 2 timers varighet hvor ulike temaer har vært drøftet. Det skrives referat fra møtene som distribueres til medlemmene av komiteen samt klinikkdirektør.

## Aktiviteter

Det har vært fremmet etiske problemstillinger fra de kliniske miljøene som har vært gjennomgått og drøftet av KEK med følgende temaer;

- Kreftpasienter med åpen retur blir liggende svært lenge i akuttmottaket uten avklaring.
- Avslutning av aktiv behandling hvor det dro ut i tid og pårørende undret seg på om det var riktig og ikke gi ernæring. Kone og sønn tilstede.
- Vurdering av intrauterin tumor. Pasienten var fra en kultur hvor fjerning av uterus er problematisk.
- Ung kreftpasient som nektet strålebehandling.
- Kreftpasient med redusert almenntilstand og infeksjon

Komiteens medlemmer har videre vært aktivt deltagende på fagdager, personalmøter og andre møter hvor vi har vært invitert.

Forelesning for nye LIS 1 om medisin og etikk.

Leder av KEK har holdt to halvdags-seminarer for Føde-barsel avdelingene i etikk, Store auditoriet, Bærum sykehus

Leder av KEK har holdt Innlegg på det nasjonale høstseminaret for kliniske etikk-komiteer på Soria Moria;

«Når kan en si nei. Grenser ved immaturitet».

Leder av KEK, Thore Henrichsen, er også medlem i Rådet for legeetikk, den norske legeförening. Det har vært arrangert to halvdagsseminar for de ansatte vår og høst 2018 som hadde følgende tema;

### 25. april

- **Etisk samtale i et sykdomsforløp ved alvorlig sykdom/skade.** Fra nevrologisk avdeling hvor en mor forteller om sin erfaring.
- **Behandlingsdilemmaer ved kronisk livstruende sykdom v/spesialist i allmenntilstand** Anette Fosse
- Kasuistikker fra klinikken
  - **Etiske utfordringer i møte med en palliativ pasient v/anestesioverlege** Ellen Halvorsen
  - **Etisk dilemma fra Barn- og ungdomsavdelingen v/ overlege** Sabine Brüggemann-Pieper

### 21.november Etikk, migrasjon og helse

- **Kulturforskjeller, moral og etikk. Refleksjoner fra praksis.**

Berit Austveg, lege og samfunnsmedisiner med lang erfaring fra arbeid med innvandrere i Norge

- **Minoritetsperspektiv i helsevesenet**  
Wasim Zahid, overlege kardiologi, medisinsk avdeling

Vi har arrangert internt dagsseminar for medlemmene i KEK 19. september med fokus på etiske utfordringer og dilemmaer relatert til migrasjonshelse. Arild Aambø fra NAKMI var leid inn for ressursforelesning.

### Hovedutfordringer og målsettinger for neste år

For det kommende året har vi fortsatt fokus på involvering i etiske dilemmaer i klinikken og markedsføring av hvordan de ansatte kan benytte KEK.

Vi planlegger et halvdagsseminar per halvår for alle ansatte.

### Regnskap og budsjett

Klinisk etikkomite DS	Regn 2018
<b>Budsjett /Ramme</b>	<b>-92 500</b>
4100 - Innkjøp mat og handelsvarer med 14%	6 266
5191 - Avsatt variabel lønn desember 2017	-6 262
5160 - Annen variabel lønn	8 500
5400 - Arbeidsgiveravgift inkl feriepenger	1 357
5090 - Påløpte feriepenger fast lønn	1 103
5600 - Kurs, seminarer, kongresser og lignende	40 212
6860 - Møtekostnader	2 124
7100 - Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	242
<b>Kostnader</b>	<b>53 543</b>
<b>Resultat</b>	<b>-38 957</b>

Budsjett for 2019 er tilsvarende som for 2018.

Med vennlig hilsen  
For KEK Klinikk Drammen sykehus

### Heid Lundanes

Fagsjef helsefag | Drammen sykehus  
Vestre Viken HF | [www.vestreviken.no](http://www.vestreviken.no)

Mobil 958 33 353